

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A mi szobrunk.

Zombor, 1905. október 26.

Az egész ország színe előtt nagy hazafias örömben lelepleztük május hó 18-án a Schweidel-szobrot. Az ország figyelme egyszer a mi városunk felé volt összpontosulva, mert ez volt az első önálló vértanu-szobor. Az egész ország ünnepelte Zombor városát; elismeréssel és dicsérettel halmozta el, noha a városnak, mint olyannak semmi része sem volt a szobor megteremtésében. Tudjuk nagyon jól, hogy a polgárok egy kis csapatának lelkesedése vetette meg az alapot s az alap megvetése után sikerre is vitte a hazafias célt.

Amikor már a szobor felállításáról volt szó, megmozdult a hivatalos város is és elhatározta, hogy a szobor környékét megfelelőleg rendezni fogja. Ez volt a legkevesebb, amit a város tehetett.

De mi történt? A leleplezés előtt a tér rendezése nem történt meg. Ez nagy hiba volt, mert a szobor sokat vesztett az értékéből a meg nem felelő környezet miatt. A gyors rendezésnek lehettek azonban technikai akadályai, ezért mindenki belenyugodott, hogy a

szobor a leleplezésre nem kapja meg a megfelelő keretet.

Elmult azonban a leleplezés is. A város, mint olyan zsebre vágta a sok dicséretet és elismerést. Azután mi történt? Hagyta a szobrot úgy, ahogy azt a bizottság felállította. Nagy garral, szent fogadalommal átvette a város a szobrot, de bizony mindjárt másnap megfélejtkezett róla annyira, hogy a szobor tövében a nyár folyamán vad paré nőtt. Csak most, mikor október 6-án a szobor előtt ünnepet tartott a város, távolították el a parét és egyéb gazt. Azóta aztán ismét semmi sem történik.

Nagyon szégyenletes állapot ez! Az a szobor az egyetlen kincse és büszkesége a városnak. Egy pillanatig sem lett volna szabad elhanyagolni, mert nem vagyunk igaz hazafiak, ha alkalomadtán nagy garral beszélünk, de aztán nem becsüljük meg azt, amink van.

Tisztelettel felhívjuk a város polgármesterének figyelmét erre a dologra. Ne halogassák tovább, hanem adjanak immár a szobornak megfelelő díszes

keretet. Egy köröndöt kell a szobor körül alkotni, az utat jobbról és balról félkör alakban vezetni, a köröndöt díszes vastácsal körülvenni s apró cserjékkel és paré helyett dísznövényekkel beültetni. S ha aztán ez mind megvan, állandóan gondozni.

Igy a város érdemessé tenné magát mindazokra a dicséretre, amelylyel a leleplezéskor az egész ország elhalmozta. Ellenkező esetben azonban érdemtelen lesz a szoborra és méltán kiérdemli a legélesebb kritikát.

Hisszük, hogy a polgármester hazafias kötelességének fogja tartani megfelelő díszes keretnek sürgős megteremtését.

Felhívás tisztviselőtelep létesítésére.

A Tusculanum magyar tisztviselői országos házépítő szövetkezete 1900. évben azon célból alakult meg, hogy egy fővárosban, mint a vidék nagyobb városaiban magyar tisztviselői kar minden egyes tagjának lehetővé tegye, egy igényeinek megfelelő családi háznak tőkebefektetés nélkül való meg-

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Fekete szem.

Fekete szentől óvakodjál
Jámbor keresztyén, elhihedd;
Nincs az a hüvetrontó zsoldár,
Mi tőle megvédné szived.
Babonázó, sötét pár csillag,
A kárhozat ölére csal,
Hol a gyönyör rózsái nyílnak
S megöl kéjes fájdalommal.

Ez a két fölséges tüzesóva
Engem is orvul meglepett.
Két fekete szem reám szórta
S meggyújtotta a lelkemet.
Tüzet kiáltok, ég a vérem
És szomju ajkam perzseli,
Könnyek esőjét esdve kérem
S szemem zsaráttal gyült teli.

Viaskodó, álmatlan éjek,
Virrasztás szivtépő tusán,
Sokszor pihegve alig élek,
Mintha az ég szakadna rám.
S mig harsogó tűzfolyamával
Az izzó láva eltemet:
Vérszomjas, örök mosolyával
Látom a fekete szemet.

S ha elveszek, és roha sirban
A férgek rágják agyvelőm,
S mi örömem volt, minek sírtam,
Nem öleget melengetőn:
Holló hajából szálló illat
Akkor is örültté teszen,
Mégvakul bár a többi csillag,
Gyujt, ragyog a fekete szem.

Lipsesey Ádám.

A csárda lakói.

Irta: Türr Antal.

A vodicai dülő közel feküdt a város-hoz: csak egy jó sétányira. A határában girbe-gurba dombok és sík lapályok váltották föl egymást. A dombokon gyönyörű borágak apró kacsai ölelték körül a fehér karókat, mint a szerelmes leányka puha karjai a babája nyakát, a lapályos helyeken meg arany kalásztengert lengetett az alföldi friss szellő. A domb tetején állott egy kis kápolna, melynek karesu tornya égfelé meredezett. Ide jártak nyár derekán a bucsusok a közeli falvakból. Ilyenkor zajos volt a környék. A bucsusok raja zümmögött a kápolna körül, mint a kaptárból kiszabadult méhek.

A dombok alján terült el a vodicai csárda. Amolyan kis koresma, ahol olcsó pénzért jó bort lehetett kapni. Ez hangos volt az év minden szakában. Korhelyféle emberek járogattak ki a csárdába, hogy a virágos kedvüket jó borral derítsék. De igen gyakran arra vetődtek a vadászatról hazatérő urak is és ott pihenték ki a fáradtságukat. Sokszor megesett, hogy a zsákmányul ejtett vad is eluszott, a bugyelláris is kiürült, mire a hajnal pirkadása bevetette őket a városba, mert az öreg Gyurka cigány kopott hegedűje meg a fiatal koresmárosné ragyogó szemei egyformán jósággal voltak az urak iránt.

Az egyik igazi jó magyar nótákkal gyönyörködtette a vigadó urak lelkét, a másik meg csillagszemével tüzelte a forrongó szívüket. Két olyan varázshatalom, amely előtt még a pokol kapui is megnyílnának. Bizony másképp is folyt hajdan a mulatság, mint manapság. Három nap meg három éjjel tartott a mulató fiatalság és akkor is azt mondta:

— Kezdjük újra!

De az öregebbje se volt különb: mulatótt, vigadótt.

szerzését s ezáltal tagjainak bizonyos anyagi és morális függetlenséget biztosítson.

Miután szövetkezetünknek sikerült ezen nagyszabású vállalat keresztülviteléhez szükséges anyagi feltételeket biztosítani, a családi házak építésére nézve az aláírást megnyitottuk.

Eddigi működésünknek már eddig is számottevő eredménye, hogy a főváros budai oldalán fekvő Baross Gábor telepünkön mintegy 100, pesti oldalon lévő Mátyásföldi telepünkön pedig 200 családi ház építésére az előmunkálatokat folyamatba tettük s ezzel kapcsolatosan Aradon 380, Temesvárott 187, Sopronban 134 és Szatmáron 85 tisztviselő részére építendő ház kiviteli módzataival foglalkozunk s azt a jövő évben leendő kivitelre előkészítjük.

Azon általános érdeklődés, melyet mozgalmunk a társadalom széles rétegeiben felkeltett, fokozott mérvben ösztönöz bennünket arra, hogy ezen magán nyereszkedés kizárásával megindított akciónknak, a magyar tisztviselői kar minél nagyobb tömegét megnyerjük s az ügy sikere érdekében ebbe bevonjuk.

Maga az eszme, hogy minden tisztviselő egy oly családi fészekkel bírjon, amelyben senkitől nem háborgatva pihenheti ki napi fáradalmait s amely az élet minden megpróbáltatásai között is, neki és családjának állandó tűzhelyet biztosítson s amely elhalálozása esetén szeretteinek továbbra is puha, meleg fészke maradjon: nem új, csupán csak szokatlan. Szokatlan azért, mert a magyar tisztviselő, ha pusztán fizetésére volt utalva, eddig alig gondolhatott

arra, hogy a létfenntartás ezerféle szükségleteinek kielégítése után fizetéséből valamit is megtakaríthasson s pláne oly összeget, melyből egy családi otthon megszerzése feletti álmát megvalósíthatta volna.

Ezen eddig lehetetlennek látszó feladat megoldását tűzte maga elé a Tusculanum s hogy fáradozása nem volt meddő, azt az eddig elért sikerek is fényesen igazolják.

Ma már minden tisztviselő, ki családjáról s annak jövő egzisztenciájáról gondoskodni óhajt s akinek vágya és óhaja az, ami egyébiránt minden családfőnek szent kötelessége is, hogy szeretteinek legalább egy háboríthatlan Otthont biztosítson: ezen ábrándját a Tusculanum útján valóra válthatja s elérheti ezt anélkül, hogy ennek megvalósítása érdekében egy fillérvnyi anyagi áldozatot is kelljen hozni. Mert nem lehet szó valóban anyagi áldozatról akkor, amidőn minden tisztviselő lakbérének ide fordítása által magának egy családi Otthont megszerezhet.

Amidőn reméljük, hogy sikerült a tisztviselői kar szíves érdeklődését az általunk megindított s a magyar tisztviselői kar anyagi helyzetének javítására irányuló mozgalmunk iránt felkeltetni, van szerencsénk még arról is értesíteni, hogy Zombor városában létesítendő tisztviselőtelepre a taggyűléssel Cselyuszká Márton m. kir. pénzügyi számtiszt urat bíztuk meg. — Kiváló tisztelettel „Tusculanum“ magyar tisztviselők országos házépítő szövetkezete.

Megjegyzés. A „Tusculanum“ 1900. évben alakult törvényszékileg bejegyzett szövetkezet vezetősége: Elnök: Harmos

Gábor közig. bíró. Alelnök: Álgya Sándor honvédszállásvezető honvédelmi miniszteriumban. Igazgatók: Kolozsváry Endre posta- és táviratigazgató, Borbély Vidor ügyvéd. Ügyvezető igazgató: Kugler Mihály mérnök, nyug. máv. felügyelő. Felügyelő bizottság: Ambrus Kálmán földmívelésügyi miniszteri számtanácsos, Harmos Béla nyug. máv. főfelügyelő és Koritsanszky Gyula székesfővárosi számtanácsos.

Kaszinót a nőknek!

Válasz „Drnének“.

Kedves Nagysád, (ha ugyan nem bácsi ön, amint a kifogásai tenorjából gyanitom), ismeri annak a két kislánynak a választát, akit kérdeztek, hogy mi akarnak lenni, ha nagyok lesznek? Ciliké, a nagyobbik, azt felelte, hogy ő egyetemet akar végezni, hogy Drné legyen. Juliska, a kis pisze, azt mondta, hogy ő is Drné akar lenni, de úgy, hogy férjhez megy egy Drhoz.

Ön asszonyom, aki Drnének nevezi magát, minthogy nálunk egyetlen nő sincsen, akinek saját doktorátusa volna, szintén a Juliska példáját követve szerezte meg a Dri címét.

De azért talán hallott arról, hogy messzemenesse a külföldön, a bukóváci szállásokon is tul, szint Szabadkán, meg Budapesten, meg Pécsen, meg Aradon stb. akadnak olyan bolondos nők, akik tanulnak, tanulnak, amíg aztán épen olyan kvalifikációt szereznek bizonyos pályákon, mint a férfiak és velük fölveszik a versenyt.

Tanári, orvosi, hivatalnoki stb. pályákon keresik meg a kenyerüket és nincsenek rákényszerítve, hogy minden áron, minden eszközzel és minden fogással férjet fogjanak maguknak, aki őket eltartja.

Hogy erről a tárgyról mennyi a mondani való, arra nem lenne elég a Bácskának egy egész évfolyama sem, nemhogy ez a rövid cikkem.

Bizonyos, hogy ha a nőkaszinó már korábban megalakult volna, akkor sokkal többen volnának már tisztában ezekkel a kér-

Ha szürkülő fejjel visszagondol az ember ezekre a vig napokra, szomorúan föl-sóhajt:

— Most már nincs is fiatalság!

Hát lehet, hogy van valami a dologban, mert a mostani fiatalság nagyon tartózkodó. Limonádét iszik, ha hevül a vére. Hát a víz nem rossz, de a bor mégis jobb. Magyar ember azt tartja, hogy attól ágaskodik a virtus.

Hajdanában a vodica csárda mindig hangos volt, de lehangosabb akkor, mikor Balázs Imre meg Kuthy Jani bátyánk találkoztak az ivóban. Pedig gyakran találkoztak, ugyszólván mindennap. De megesett akárhányszor az is, hogy egy álló hétig ki se tettek onnan a lábukat.

Mindakettőnek ott volt a dominiuma a vodica határban, egymás szomszédságában. Amolyan vig, kurtanemesek voltak, akiknél a pénz nem maradt a „lajbizsebben“, hanem — miut ahogy a költők mondanák — kitört onnan és eget kért.

Ugy ötven tél viharzott már el a fejük fölött, de még mindig legényemberek voltak.

Nem házasodtak meg, mert az arany szabadságukat nem akarták vasbilincsekbe veretni. A szürke gondjaikat elvégezte egy-egy vén gazdasszony is. Ez pedig nem nagy hatalom. Ennek parancsolni lehet. De az asszony már kényes portéka.

Igy éltek már vagy 30 esztendeje, amióta a legénykorba jutottak. És nem bánták meg. Balázs Imre azonban egyszer valami fiatal gazdasszonyt fogadott. Igazi szemrevaló „vászonyesélő“ volt. Ha rátekintett, úgy érezte Balázs Imre, hogy a szíve körül vibrál valami. Mert igaz, hogy a feje szürkült már, de a szíve még mindig helyén állott. Azaz, hogy nem is állott, hanem kalapácsolt. Flastrom kellett volna rája. Egyszer aztán így szólott a szomszédjához:

— Pajtás, valami bujkál bennem.

— Majd kiöntjük, mint az ürgét — mondta nevetve Kuthy Jani, aki a vigabb oldaláról fogta föl a dolgot.

— Nem bor köll arra — mondta Balázs.

— Hát mi?

— Olyan medecina, amit nem árulnak a patikában.

— Tán csak nem vagy szerelmes?

— Pedig olyanformán van a dolog!

— Ha-ha-ha — nevetett Kuthy.

— Nincs azon mit nevetni!

— Az igaz, szép egy pár állana az oltár előtt: száraz ágon hervadt virág — mondta a szomszéd csipősen.

— Nem egészen úgy van! — szabadkozott Balázs Imre.

— Ugyan, ugyan! Hiszen deres már a fejed — korholta Kuthy Jani tovább a szomszédját.

— De egészséges még a szívem.

— Annak lehet parancsolni.

— Hogyan?

— Mindjárt meglátod — mondta Kuthy és karonfogván a szomszédját, a kis csárdának vette az útját.

Mikor beléptek az ivóba, a ragyogó szemü koreszmárosné sietett elébök.

— Isten hozta a tekintetes urakat!

— Még más valami is — mondta Jani bátyánk jó kedvvel és nagyot pödrött a hosszu bajuszán.

— Parancsolnak valamit?

— Két hordó bort, szentem — vetette oda a szót csak úgy félvállról Kuthy.

désekkel és nem kellene elemi dolgokat emlegetni még ma is.

Aki tehát még ma is ellene szegül minden haladásnak, minden fejlődésnek, aki még ma is kisebbiteni akarja a saját nemét, az evvel igazán csak egy argumentummal többet szolgáltatott ahhoz, hogy mily szükséges a nők szellemi színvonalának az emelése.

Mert hiszen csak ez az okos dolog, a művelődés az, ami a különbség a mostani állapot és a nőkaszinós állapot között.

Az önök ellenvetései, hogy traccsolni privátársaságokban jobban lehet, kártyázni a jourokon is szoktak, flirtelni meg pláne jobb otthon, mint a nőkaszinóban, ahol az urak csak különös estélyeken vehetnek részt, jótékonytárgyat meg a nőegyletekben lehet gyakorolni, — tehát marad, hogy mindaz, amit eddig is csináltak az asszonyok, ott is megtehető, de még hozzá művelődni is fognak, lapokat, könyveket kapnak a kezükbe, felolvasásokat hallgatnak stb., ami eddig direkte a nők részére nem volt így szervezve.

És ez bántja Önt?

Vagyis inkább a férjét. Mert hiszen, ha Ön irta is az ellenvetéseit, csak a férje scrupulusai szóltak belőle. Mert nyilvánvaló, hogy Ön egyike azoknak az asszonyoknak, akik eddig is minden jouroon ott voltak, a frische vierebe meg annyira bemásztak, hogy kétszer volt péntek egy héten,

De asszonyom, nem tudja Ön azt, hogy a gyermeknek az orvosságot édes tejben, vagy ostyában kell beadni, sőt, ha másképp nem akarja bevenni, azt is meg kell neki ígérni, hogy kap utána babát, cukrot, akármit, csak hogy megtegye, ami hasznos és okos.

Igy vagyunk mi kénytelenek, akik a nők szellemi életét, művelődését akarjuk előmozdítani, azt némi léhaságok ostyájába csomagolni, kénytelenek vagyunk megengedni, hogy kártyázhassanak is, csak hogy fölesalogassuk őket, ahol esetleg mégis betévednek az olvasószobába is.

És elhagyjem én azt Önről, hogy büszkébb arra, hogy a zimberi-zombori nóta hangjai mellett az a hire van a zombori asszonyoknak, hogy táncban, pezsgőzésben állnak az első sorban és szégyelli azt, hogy most az egész országban Önöket kulturális

uttörökent emlegetik, hogy a Pécsi Napló vezércikkben hívja föl a pécsieket a mi példánk követésére és hogy egy-két jobb-rosszabb humoros karcólattól eltekintve — amelyre megint csak az adta az okot, hogy Önök eddig csak a zimberi-zombori mulatozásban tüntek ki — az egész magyar közvélemény elismeréssel szól a mi kezdésünkről.

Nem asszonyom, mondja meg a férjének, aki Önt ennek a Z. és V-ben közölt cikkeknek a megírására zsarnoki hatalmával kényszerítette, hogy Ön most kevesebbet fog jourolni és helyette kaszinózni fog, de annyira félti a saját jóságát attól a rontó kaszinótól, hát majd csak akkor fog följárni, ha új lapok érkeznek (és nem új kártyalapok) és a kártyaszobába be sem néz.

Egészen határozottan tudom, mert magam irtam az alapszabályokat, hogy sehol sínesen kimondva, hogy a kaszinóba járni hányszor kell egy hónapban. Aki azért ellenez egy új kulturális intézményt, mert ott nemcsak művelődni, benne nemcsak a társadalmi kasztokat legalább valamelyes mértékben lerombolni lehet, hanem kártyázni, léhaskodni stb. is, az egyszerűen ne tegye ez utóbbit.

Nem Zombor volt az a város, amelynek a bölcsei a város óriási kárára azért ásták mértőföldnyi távolra a várostól a Ferencsatornát, mert félték, hogy ha berugnak bele-eshetnek?

De arra nem gondoltak, hogy ne rugjanak be!

Az akkori öregek.

És ön is az ósdiak közé akar tartozni? Reményem, hogy nem, és azért

csokolom kezeit
Pataj Sándor.

Városi ügyek.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 25-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében Hauke Imre polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

Nagyobb érdeklődést keltett Falcione Gusztáv és társai önálló indítványa. A közgyűlés a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett folyt le.

A magyar földhitelintézet értesítése az 1.100.000 korona kölcsönnek folyósítása és elszámolása iránt. — Tudomásul vétetett és a városi tanács, a polgármester és ügyész megfelelő eljárásra utasítottak.

Falcione Gusztáv és társainak önálló indítványa a zombor—óbecsei vasutára a város által megszavazott 120.000 koronának — miután annak építése idejében meg nem kezdetett — megtagadása iránt. — Megtagadtatott.

A szegedi kereskedelmi és iparkamarának előterjesztése, — az iparkamarai járulék beszedésének elrendelése, illetve kiadása iránt. — A városi tanács határozatának megváltoztatásával a járulék beszedése és beszállítása elrendeltetett.

H i r e k.

Konti József.

Ki ne ismerné e nevet. „Az eleven ördög“, „A suhanc“, „A királyfogás“ szerzőjét. Meghalt. Nagy nyomorúságokkal kezdődött fényessé vált pályája. Bécsben végezte el a zenciskolát. Majd midőn látta, hogy Ausztriában nem boldogul, átjött Magyarországra, hol vidéki színházaknál volt mint kartanító, később mint karmester alkalmazva. Evva Lajos felismervén benne a talentumot, szerződtette a Népszínházhoz Erkel mellé. Innen dotálódik pályafutásának fénye.

Finom érzékű előadása, a zeneművek legelrejtettebb és legapróbb árnyalatainak kiemelése a közönség kedvencévé tette mint dirigent. Őt látták legszívesebben a karmesteri emelvényen, mert tudták, hogy ha kezében a karmesteri pálcával ott megjelen, kiváló zenei élvezetben lesz részük.

Egymásután születtek újabb és újabb operettjei, melyek közül a legnépszerűbb „A suhanc“ lett. Halála nagy veszteség a magyar színpadi irodalomra, melynek Konti oly nagy lelkesedéssel és fényes tehetséggel áldozott. Folyó hó 25-én reggel vitték ki az elhunyt jeles zeneszerző és karmester holttestét a rákoskeresztúri új izraelita temetőbe. A zsidó Szent-Egyesület az elhunyt számára díszsírhelyet jelölt ki. Az elhunyt művész halá-

— Jaj, a tekintetes ur mindig tréfálkozik — mondta a csárdásné nevetve és a villogó szeméből olyan lángsugarakat szórt az urakra, mint a nap, mikor a delelőn áll.

— Nem tréfálunk lelkem. Csak gurítsák föl a két hordó bort az asztalra — mondta Kuthy Jani, a kuruc magyar és szeliden megsimogatta a koresmárosné piros arcát.

— Sok lesz az komám — szólalt meg Balázs Imre csendesen.

— Majd elvállik. Bizd csak rám! — mondta Kuthy és helyet foglalt a barátja mellett.

Mikor a két hordó bort csapaverték, a jó pajtások nekiálltak az ivásnak. Ugy ittak, mint a sivatag. Balázs Imre azonban azt gondolta magában:

— Bufeletjőnek ez egy kicsit talán mégis sok lesz.

Kuthy bátyánk meg így vélekedett:

— Talán elég lesz egy hétig — flastromnak.

Már harmadnaposak voltak, mikor a Gyurka cigány is betoppant a csárdába.

Megérezte a jó kedvüket. Egy sarokban húzta meg magát és kezdte pöngetni a szárazfáját. Aztán nagyalázatosan odasompolygott az urakhoz és mosolygó arccal mondta:

— Talán egy jó nóta nem ártana — nagyságos uraim!

— Nohát a javából moré — mondogatták a vigadók.

És a vén cigány hegedűje megszólalt. Olyan búgó hangon sirt a hegedű, hogy szinte a veséig ért a hangja. Szebbnél-szebb nóták rezgettették meg a szoba levegőjét. Mind régi, híres magyar nóták. Mikor pedig az öreg a remegő kezével abba a nótába kapott, hogy:

„Az alispán kalapomra rózsát tett,
Most is ott van, hogyha még el nem vezett“ ... felragyogott a két szomszéd arca, mint eső után az égen a szivárvány és olyan „hejehujákat“ kurjantottak széles jó kedvükben, hogy majd kidőlt a csárda fala.

Hol villámokat szórt a bortól szikrázó szemük, hol meg olyan édesdeden mosolygott, mint a felhőtlen kék ég, aszerint, amint a szívükbe, vagy a lelkükbe kapott a muzsika hangja.

Most már nem lehetett volna őket elriasztani a csárdából egy regiment katonának sem. Így folyt aztán a mulatság a vén cigány hegedűje meg a csárdásné ábrándozó szemei mellett egy álló hétig. A mulatság tündére úgy megszállta a lelkeiket, hogy elfelejtettek mindent: csapat, papot, gazdaszszonyt ...

Országgra szóló muri volt ez. A városban még a gyerekek is a Balázs Imre meg a Kuthy Jani „tatárjárását“ emlegették.

De hát hajdanában így mulatott „Bácsország“ szívében az „öreg-ifjuság“. Az üres álmokat, a hiu ábrándokat belefojtotta a borba. De ha kellett, a zöld asztalnál is feldőrdült a hatalmas hangja:

— Éljen a haza!

Most már nincsenek Balázs Imrék és Kuthy Janik. Nyugosznak ők a „dülő csaták“ után és a sirjuk fölött borvirág is teremhet, de a barna magyar földben álmodni sem mernek arról, hogy a mostani „aranyifjúság“ csak vízzel duzzasztja az ereit.

Más idők, más emberek!

láról a „Király Színház” igazgatósága külön gyászjelentést adott ki.

Még halála előtt sem hagyta el humora.

Egyik legjobb barátja ült az ágyánál és nézte a nagybeteg zeneköltő beesett, sápadt arcát. A szobában szomorú csend honolt. Egyszerre csak megszólal a beteg:

— Na öreg — mondta bánatosan — úgy látszik mindennek vége. Meg kell halni! Barátja megpirongatta:

— Ugyan — szól hozzá tettetett jókedvvel — micsoda csacsiságokat beszélsz! Hát hogyan kellene meghalni, de majd csak ötven esztendő múlva.

Konti a fejét rázta, nem szólt semmit és néhány másodpercig újra beállott a szomorú csend. Egyszerre megint megszólal:

— Koszoru nem igen lesz! . . .

Ismét csend. A beteg ajkán finom mosoly jelent meg.

— Te tudod miért — folytatta. — Mindig azt mondtam a jó barátainak: „Ha fizetsz egy üveg pezsgőt, elengedem a koszorút.”

Tegnap 11 órakor temeték el.

A honvédség köréből. A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletével kineveztetett 1905. november hó 1-ével az egyévi önkéntesi tényleges szolgálat teljesítése után a tartalékállományba: gyógyszerészügyi gyakornokká Marberger Gyula 6. gyalogezredbeli c. tizedes.

Választás. Jung Mátyás kataszteri nyilvántartónak választott meg Ószivácon.

A zombori szerb dalegylet mulatsága. A zombori szerb dalegylet folyó hó 29-én a városi színházban működvelői előadással egybekötött dal- és táncestélyt rendez. A program 4 számból áll, melyet a dalárda vegyes és férfikara ad elő. A 4. szám tenor szólóval éneklő Kovacsics Bozsidar, kinek kellemes hangjában a zombori közönségnek már számtalanszor volt alkalma gyönyörködni. Előadásra kerül még a „Szerencsés pástor” melodráma énekkel, zenével és táncal. Jegyek előre válthatók Karakásevits Milivoj könyvkereskedésében.

Teaestély. A zombori napközi otthon egyesület — Alföldy Gedeonné elnöklété alatt legutóbb megtartott választmányi ülésének határozatából kifolyólag — f. évi november hó 19-én (vasárnap) délután a „Vadászkürt” szálloda termeiben zenével egybekötött ótórát rendez, melynek tiszta jövedelmét az egyesület vagyonának gyarapítására fordítja. A belépti díj — amely egy csésze teára és a hozzá való süteményre is jogosít — személyenként 1 korona! — oly szerény összeg ez, amely lehetővé teszi, hogy csekély áldozat árán mindenki résztvegyen a jótékony gyakorlatában. Ha visszaemlékezünk az egyesület által a múlt évben először rendezett és mégis oly fényesen sikerült délutáni teára, úgy bátran remélhetjük, hogy a mostani sem fog látogatóinak kisebb gyönyörűséget szerezni, már csak azért sem, mert amint értesültünk, az egyesület választmánya ezuttal úgy intézkedett, hogy az öt órai teát — vasora, ezt pedig tánc kövesse. Miután úgy tudjuk, hogy közönségünk előtt e jótékony egyesület nemes feladata és eddigi sikeres működése immár eléggé ismeretes, bizunk benne, hogy miként eddig, úgy ezuttal sem fogja tőle jószívű pártfogását megvonni. Végül felemlítjük, hogy külön meghívók nem lesznek kibocsátva.

Bácskai gyufa. A Budapesten székelő Bácsmezei Kör legutóbbi ülésén elhatározták, hogy valamely gyufagyárossal érintkezésbe lépnek a Bácsmezei Kör jelvényével ellátandó gyufa forgalomba hozása iránt. A jövedelem egyrésze a Kört illetné meg.

Augusztai főhercegnő talizmánja. Augusztai királyi hercegnő mindazoknak a hölgyeknek, kik a védnöksége alatt álló József királyi herceg Szanatórium Egyesület ügyeért fáradozhatnak, odaadón és sikeresen működtek, kedves emléket küldött. A talizmánt, mint értesülünk, a hercegasszony már többeknek megküldötte, köztük Alföldy Flóra urleánynak, zombori földinknek is. Az emlék egy arany amulet, melynek egyik oldalán az egyesület emblema van — a kigyóval küzdő gladiátor — a másik oldalán a következő jelmondat: „Ez emlék kísérje utjain. Augusztai főhercegnő.”

Esküdtek kisorsolása. A zombori kir. törvényszéknél a folyó évi november hó 20-án kezdődő esküdtszéki tárgyalásokhoz kisorsoltattak rendes esküdteknek: Késmárky Béla, Gräber Mihály, Karakásevits Milivoj, Theodorovits Zlatoje, Eibach István, Mayer István, Fliegelmann József, Gromilovits Antal, Zimmermann Gyula, Brankovits István, Czeisel József, Harmuth József, Engel Mór, id. Mihályi János, Zsulyevits Mihály, dr. Birvicsky György, Zsuffa György, Roheim Zsigmond, Bakos István, Szupek Gyula, Ámann Ferenc József, Binszky Lipót, Kogler Károly, Bárány Zsigmond, Benya Antal, János Gusztáv, dr. Bikár Nándor, Brkits György, Bittermann Sándor, Szauerborn János. Helyettes esküdteknek: Mattas András, Kummerkramer András, Tápay István, Ödny János, Mérő Ferenc, Hoffmann Mihály, dr. Czeisel Lajos József, dr. Mayer Nándor, Weidinger Zsigmond, ifj. Szemző István.

Halálozás. Szalay Károly Bács-Bodrog vármegye volt főszámvivője és a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja tegnap reggel 4 órakor meghalt. A megboldogult élénk részt vett a vármegye ügyeiben. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Szalay Károlyné szül. Hoffmann Krisztina úgy a maga, valamint fia, unokái, testvérei és számos rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett és felejthetetlen jó férje, illetve édes atya, nagyatyjuk, testvérük és rokonuk Szalay Károly Bács-Bodrog vármegye volt főszámvivője és törvényhatósági bizottságának tagja folyó évi október hó 26-án reggeli 4 órakor életének 65-ik és boldog házasságának 45-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványa folyó évi október hó 27-én délután 3 órakor fog a gyásházban (Erzsébet-körút 29. sz.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmiseáldozat pedig folyó évi október hó 27-én délelőtt 10 órakor fog a helybeli r. kath. plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutatni. Zombor, 1905. évi október hó 26-án. Áldás emlékének! Béke hamvainak! Szalay József, fia. Szalay Józsefné sz. Trischler Paula, menyje. Özv. Trischler Józsefné sz. Szalay Etelka, Szalay Lajos, özv. Jeszenszky Dezsőné szül. Szalay Franciska, testvérei. Szalay Margit, Szalay László, Szalay Tibor, Szalay Erzsébet, Szalay Piroška, Szalay Irénke, unokái.

Virilisták névjegyzéke. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó, illetve kiigazítandó lévén, a folyó évről elkészített adókimutatás az igazoló választmány összeülése előtt és pedig folyó évi október hó 23-tól október hó 31-éig Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében betekinhető, a netáni felszólalások pedig ugyanezen idő alatt a polgármesternél benyújthatók.

Tifuszjárvány a képezdében. Szabadkán az állami tanítónképezdében tifusz ütötte fel a fejét. Több megbetegedés fordult elő. Bíró polgármester az intézetet hat hétre bezáratta. Mellőzhetlen, hogy a megbetegedések okát kikutassák, mert ebben az intézetben tavaly is fordult elő tifuszos megbetegedés.

Eljegyzések. Bodnár Soma, a „Bácsmezei Agrár Takarékpénztár” könyvelője eljegyezte Spitzer Ignác bezdáni kereskedő és földbirtokos leányát, Irmuskát.

Schök József fűszerkereskedő eljegyezte Balázs Anna kisasszonyt Moholon.

Zsákits György titeli mérnök eljegyezte Miklusevits Zorkát, volt titei jegyző leányát.

Weinhut Nándor szabadkai gyáros eljegyezte Heim Terézt Ujvidékről.

Paty István szabadkai tanítóképezdei tanár eljegyezte Láng Mária Magdolnát, ugyanezen intézet tanítónőjét.

Arghey Ferenc csendőrhadnagy eljegyezte Gerster Giza kisasszonyt Óbecsén.

Lukits András, lapunk könnyvnyomdájának alkalmazottja, holnap szombaton délután esküszik örök hűséget Becker Annuska kisasszonynak, Zomborban.

Alapszabály jóváhagyás. A belügyminiszter a péterrévei II. kath. temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta.

Paprikagyár Baján. Baján mozgalom indult meg, hogy pénzintézetek anyagi támogatásával paprikagyárt alapítsanak, amennyiben a lakosság sok száz holdon termeli a paprikát és Szeged a nagy keresletet nem bírja kielégíteni.

Halvész a palicsi tóban. Szabadkáról jelentik, hogy a város tulajdonát képező palicsi tóban megint tömegesen pusztulnak a halak. Immár harmadik éve ismétlődik ez a jelenség s rendszeren őszkor minden különösebb előzmény nélkül kiüt a víz. Az országos halászati felügyelőség vizsgálata szerint a bajt a víz hirtelen való lepadása okozza s egyedüli orvossága a Körös-patakban a tóba való bevezetése volna, amitől azonban Szabadka város tanácsa érthetetlenül vonakodik.

Halálozások. Michler József Károly csávolyi róm. kath. tanító hosszas betegség után élete 33., boldog házassága 7. évében folyó hó 23-án d. e. fél 9 órakor Moholon elhunyt. A megboldogult hült tetemét e hó 24-én a róm. kath. szertartás szerint Moholon szentelték be, azután Csávolyra szállított s ott e hó 25-én nagy részvét mellett a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Kalmár Kolos zirci-ciszterciarendi áldozópap, bajai főgimnáziumi tanár, aki az ottani társadalmi életben is élénk szerepet vitt folyó hó 23-án 45 éves korában, 20 évi tanárkodása után Baján meghalt. Temetése, melyen a városi hatóság és az összes tanintézetek is részt vettek, szerdán volt.

Kunetz Albert, a Kunetz Testvérek cég egyik megalapítója, Szabadka város törvényhatósági bizottságának tagja 60 éves korában elhunyt. Tegnapelőtt temették el a város óriási részvéte mellett.

Megrekedt vicinális. Kuláról írják: A múlt vasárnap reggel a mi vicinális vonatunk kávé masinája Szépligetben megrekedt. Palánkáról hajnali 3 óra 20 perckor még jó „gőzerővel” indult utnak, vigan pőfékelve elhaladt Wekerlefalva mellett és 3 óra 55 perckor szerencsésen megérkezett Szépligetre. Itt aztán fölmondta a szolgálatot. Ez az ut, ami körülbelül 35 perc, már kissé sok is egy végelgyengülésben szenvedő masinától. Ennek a vicinális mulatságnak azonban nem mindenki szokott örülni. Így a múlt vasárnapi hecc is igen sok utasnak okozott bosszúságot.

Névmagyarosítás. Dragila Illés szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Mara és Gizella családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Dalnoki”-ra magyarosította.

„Jönnek a zsandárok!” A hatóságnak és a bíróságoknak egyaránt sok dolgot okoztak a monostorszegi fatolvajok és vadászok. Rengeteg a kár, amelyet az „erdők fia” okoztak. Hiába örködtek a kinstár erdővédői s a főhercegi uradalom vadőrei: a kihágásoknak nem sikerült gátat vetniök. Most egy állandó csendőrőrszt telepítettek a községbe.

Lakásváltozás. Dr. Wollheimer József lakását és orvosi rendelését bajai-utca 2. szám alá (a nagyszerbtemplom mellett) helyezte át.

Izgató az államfogházban.

Peicsin Mata szondi illetőségű 50 éves földmives a múlt év február havában az apatini főszolgabírónak egy népgyűlést tiltó határozatát becsmérelte csunya szavakkal a templomból kijövő hívek előtt és a tömeget a főszolgabíró és esendőrok iránti engedetlenségre hívta fel. Peicsin a hatóság embereivel szemben egyéb izgágásokat is követett el, amiért a zombori kir. törvényszék őt egy rendbeli izgatás és hatóság elleni erőszak vétsége címén 2 havi és öt napi államfogházra ítélte. Az ítélet most jogerőssé válván, a zombori kir. törvényszék folyó hó 30-ára beutalta Peicsint a szegedi kir. államfogházba.

Leányvásár ellen. Brémában összeült a leánykereskedés ellen harcoló német kongresszus, melyen nem éppen a legdicsegetreméltóbban emlékeztek meg hazánkról. Az egyik előadó ugyanis azt állította, hogy Budapest és Lemberg a világ legerkölestelebb városai. Nem-e volna tanácsos, ha a saját házuk portája előtt is kissé elsőpörnek a szemetet az erkölcsükkel fitymáló németek? Hiszen ugy tudjuk, hogy Hamburg is Németországban van és erkölestelenség tekintetében még eddig a világ egyetlen városa se érte el azt a rekordot, mellyel a német Hamburg dicsekedhet.

Hamisított tizkoronások. Egyik budapesti postánál a napokban hamisított tizkoronás bankjegyhamisítványt foglaltak le. A kereskedelemügyi miniszter ezért rendeletben figyelmeztette az összes postahivatalokat, hogy a 10 koronás bankjegyek elfogadásánál legyenek óvatosságok. A felfoglalt hamisítvány fényképezés útján készült, papírja a valódiénál durvább, színe lila és annyira elmosódott, hogy az egész bankjegy egyszínű s emiatt a díszítések körvonalait sem lehet kivenni. A német szöveg olvashatatlan rajta. A vörösnymású serie 1991 s a sorszám 017420 a megnevesítésnél nem mosódik el.

Az újvidéki I. kiházasítási kölesönös segélyegylet f. hó 19-én tartott választmányi ülésén a póttagok besoroztattak, betöltötték a felügyelő bizottság egyik tagjának megüresedett helye, bejelentve lett a befizetők száma. A pénztár f. évi bevétele volt 57264 kor. 91 fill., kiadása 55320 kor. 99 fill. Továbbá be lettek jelentve az új ügynökök és pedig: Bézy Bálint Maradék, Góts Győző Bácsfeketehegy, Gáspár Ferenc Nagykanizsa, Sohl Jakab Beska, Mihályi József Bácsföldvár, Kármán Géza Cservenka, Gyalog Istvánné Nagyvárszony, Miller Károly Pancsova, Korbai Tini Overbász, ifj. Schneider Jakab Ujverbász, Eichardt Károly Vajszka, Pinczés Imre Szemlak, Ránay Sándor Zombor, Wickert Henrik Nagybaracska. Az ügynökök száma 49. Az egylet mai napig 605 férjhez ment tagjának összesen 82564 kor. 20 fillért fizetett ki. Az irodából kikerült 1992 levél. A szerencsétlenül járt pénzbeszedő Wrskos János nemhogy megkárosította volna az egyletet, hanem az özvegyének még 123 korona követelése maradt az egyletnél. A gyűlés szépen látogatott volt. — Helyi képviselő Zomborban Ránay Sándor szeder-u. 65.

Az osztrák utazók megadóztatása. A kassai kereskedelmi és iparkamara azzal a panasszal fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy mivel a magyar kereskedelmi utazókat Ausztriában a szerzett üzletek mértékéhez képest kereseti adóval róják meg; kéri, hogy az osztrák utazókat hasonló elbánásban részesítse minálunk, miután a viszonyosságnak a kereskedelmi szerződések által minden szerződő állammal szemben biztosított elve azt követeli, hogy idegen államok alattvalói a honiakkal egyforma elbánásban részesüljenek.

Intelem a kivándorlóknak. A magyar kormány figyelmeztetést tesz közzé, hogy a magyar kivándorlók ne menjenek New-Orléansba (Észak-Amerika), mert ott sárgaláz dühöng s ott általában rosszak az egészségügyi viszonyok.

Az asszony miatt. Kovács Sándor ómoravicaí cipész sehogy sem tudott megbékülni azzal, hogy felesége elhagyta s Szabadkán Mayer sütőmesternél szolgálta

állott. Két hét előtt bement Szabadkára és felesége szolgálatadójának lakására ment, hogy az asszonyt hazahívja, de nem juthatott a lakásba, boszujában az ablakokat verte be. A múlt héten ismét szerencsét próbált, de póruljárt, mert amint a házba igyekezett jutni, a segédek alaposan helybenhagyták, úgy hogy a kórházba kellett szállítani.

Munkásbíróság. Ilyen is van már Szegeden. Ott kezdődött a dolog, hogy Vasvári Lajos festékkereskedő és mázoló vállalkozó munkásai és Urbán István munkavezető között konfliktus támadt. A munkások úgy találták, hogy Urbán nem bánik méltányosan velük s összegyűltek a festősegédek szak egyesületének Zárda-utca 7. szám alatt levő helyiségében, hogy tiltakozzanak az Urbán eljárása ellen. A gyűlés elnökeül Széll Mihály munkást választották meg, aki kihirdette a következő radikális határozatot: Kimondja a festősegédek gyűlése, hogy mindaddig nem dolgozik Vasvári Lajossal, míg Urbán István munkavezetőt el nem küldi. Ezt közölték Vasvárival, aki, úgy látszik, nem fogadta valami szívesen ezt a határozatot. Erre a munkások újra összegyűltek és most már a következőket határozták el:

— Urbán István munkavezetőt 14 napig eltiltják a munkától, azonkívül kötelezik, hogy a „Népszava“ című lapra előfizessen egy esztendőre.

A munkavezető erre följelentette a munkásokat, akik ellen megindították a kihágási eljárást. A napokban volt ebben az ügyben tárgyalás a rendőrbíró előtt s a rendőrbíró Széll Mihályt 400 koronára, vagy husz napra; azonkívül kilenc munkást 200 koronára, három munkást pedig 20 korona pénzbírsággal sújtotta. Az utóbbi három munkás bírsága azért ilyen kicsi, mert kiderült, hogy bár ők is jelen voltak a gyűlésen, azonban nem akartak szavazni, ámde a többiek pressziója folytán mégis leadták szavazatukat. A kihágási bíró az 1884. évi XVII. törvényeink 162., illetőleg 164. szakasza alapján ítélkezett.

Ecet éretlen szőlőből. Ha az ős nem lesz igen tartós, sok szőlőbogyó éretlen marad, mert mint minden, a szőlő is el van maradva fejlődésében. Az olyan fűrtöket, melyek bornak nem valók, ecetnek használjuk. Erősen kisajtoljuk és a levét lassu tűz mellett addig főzzük, míg hab mutatkozik, melyet le kell szedni. Mikor a habzás megszűnt és a lé leülepedés következtében megtisztult, meg is hűlt, üvegebe fejtjük le és a napon, vagy más meleg helyen hagyjuk erjedni. Az üveg száját csak letakarjuk, de nem dugaszoljuk be. Az erjedés után ismét tiszta üvegekbe töltjük át az ecetet, az üveget szorosan bedugaszoljuk és használatig a pincében tartogatjuk. Idővel az ecet nem hogy elromlanék, hanem tisztább és izletesebb lesz. Azt, hogy nagyon egészséges fűszer, mondanunk sem kell.

Egy kórház építésének története. „Az emberi hiúság az emberi nyomornak“ ez a felírás olvasható messze látható aranyos betűkkel egy rio-de-janeiroi kórházon. E felírás története a következő: Dom Pedro császár, aki nagyon szíven viselte az emberiség érdekeit, tervbe vette, hogy Brazília fővárosában nagy kórházat állítsanak a szegénysorsu betegeknek. A császár 100,000 milreist áldozott e célra, a többit pedig nyilvános gyűjtés útján akarták összeszerezni. Ám az adományok nagyon gyéren folytak és a kórház felépítése, ugy látszott beláthatatlan mennyiségű időkre marad. Ekkor Dom Pedro közzétette, hogy mindenkit, aki 250,000 milreist adományoz, bárói rangra emel és ime most csak egy dől a pénz, egy hogy néhány hét alatt milliók voltak együtt. Ebből a pénzből azután felépítették a kórházat, de a császár nem hagyhatta el, hogy eredetét a főntebbi felirással ne jelölje meg.

Értesítés. A gőzgépezézők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden november hó 19. napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

Küzdelem a cigaretta ellen.

Az orvosok a dohányzás ártalmasságáról különösen az utóbbi időkben egész köteteket írtak össze, amelyeknek tartalmán fölbuzdulva, már eddig is több helyen tettek erőlyes intézkedéseket a dohánynak, különösen pedig a cigarettának élvezete ellen. Általános az az orvosi vélemény, hogy a dohányzás káros hatása leginkább a cigarettázók körében észlelhető, talán azért is, mert a cigarettázók tudnak legkevésbé mértéket tartani a dohányzásban. A cigarettánál a dohány káros hatását nagyban fokozza a papiros, amely egész csomó ártalmas égő anyagot tartalmaz. Ezért küzdenek sokan a legnagyobb energiával a cigaretta ellen. Legújában Holyke-ban Massachusetts amerikai állam egyik városában valóságos keresztes hadjáratot indítottak a cigaretta ellen, amelyben a protestáns és katolikus lelkészek is egyesült erővel harcolnak. A felnöttek ellen nem kívánnak intézkedést, de a 16 éven alóliakat törvény által akarják eltiltani a cigarettázástól. Sőt már egy egész tőkét hoztak össze, hogy a törvényt a lehető legszigorubb formában keresztülvihessék. A legtekintélyesebb dohánykereskedők állanak a mozgalom élén és oda akarnak hatni, hogy kiskoruk egyáltalán ne juthassanak cigarettához. Az egész dolog azt mutatja, hogy a küzdelmet a cigaretta káros hatásáról való tulszigoru orvosi vélemény alapján csinálták meg.

Francia nyelvmester, aki a Berlitz rendszerben tanít, ajánlkozik leckeadásra. Címe a „Zombor és Vidéke“ nyomdájában.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?! Olvasóink között bizonyára akad olyan fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s most a hároméves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta kiváló sikerrel működik az egész országban kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau-féle állami felügyelet alatt álló katonai előkészítési tanfolyam, melyen előkészítésre és foglalkozásra való tekintet nélkül rövid uton elnyerhető az egyéves önkéntesi jog. Értesítőt bárkinek ingyen és bérmentve küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecen. Születési év okvetlen közzendő.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ október 22-iki száma 28 képet tartalmaz, nagyobb közleményt ad Szász Károlyról, ki félszázad óta egyik legbuzgóbb s legkitünőbb munkatársa volt; a nekrológot a költő négy különböző korból való arcképe kíséri. Szépirodalmi közlemények: Torkos László és Lampérth Géza költeményei, Hrabovszky Julia elbeszélése s a „Regénytár“ mellékleten Szemere György eredeti és Hamlin Garland angolból fordított regénye. A kutya-kiállítás alkalmából érdekes cikket közöl e szám a komondorról e sajátlagosan magyar s mind nagyobb becsbe jutó kutyafajról (6 képpel). További közlemények: Roosevelt medvevadászata (4 képpel), Egy orvos emléktáblája (3 képpel), Vidéki hírlapírók nagy csoportképe, tárcacikk a hétről, egy falusi udvart ábrázoló hangulatos kép, báró aradvári König Károly és Bráza János aranymisés plébános arcképe, a madéfalvi székely veszedelem emlékére állított oszlop, ismertető cikket Balló István dr.-tól. „Köttyevete 1849 október 15-én“, a dunai hajószerecséltenség áldozatainak mentése körül érdemeket szerzett rendőr: Morvai Károly arcképe, Behring tanár képe, amint a párisi Pasteur-intézet igazgatójával beszél, a leégett sárvári selyemgyár képe a tűzvész előtről, kép a terezvárosi bucsuról, valamint a rendes heti rovatok is: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

Közgazdaság.

Komlóárak. A bácskai komlótermelők egyesületéhez beérkezett jelentések szerint a nagyobb külföldi és hazai piacokon a komló ára legutóbb következőkép alakult: a saazi piacon október 21-én 50 kgr. saazvárosi komlóért 82—120 koronát, saazvidékiért 70—118 koronát fizettek. A nürnbergi, galíciai és steierországi piacokon az árak nem változtak. A segesvári és lajosfalvai piacon üzlet nem volt. Petrőcön 100 kgr. komló ára október 23-án 100—120 korona volt.

Honvédeink élelmezése. A m. kir. szabadkai 6. honvéd gyalogezred Zomborban állomásozó 2. zászlóalj közétkezési bizottsága 1905. évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor élelmicikkek szükségleteinek biztosítására kizárólag írásbeli ajánlatok útján nyilvános tárgyalást tart. Szállítandó élelmicikkek: marhahús és ürühus, liszt (5. számú és barna), dara, tarhonya, rizs, cukor (süveg), mák (darált), szilvaíz, lenese, köménymag, savanyu káposzta, burgonya, bab, paprika, zöldség, vörshagyma, foghagyma, ecet, só, zsir, szalonna, árpakása, tojás. — A szabályszerűen szerkesztett és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételt boríték alatt a husszállító által 700 korona, a többi cikkek szállítói által 600 korona bánatpénzzel külön borítékba helyezve, a lepecsételt mintákkal együtt legkésőbb november hó 4-én déli 12 óráig a tárgyaló bizottsághoz (m. kir. honvéd gyalogsági laktanya I. emelet, 71. ajtó) beadandók, később érkező vagy távirati uton tett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. A husra feltétlenül külön ajánlatok teendők, a többi cikket illetőleg összesen vagy külön ajánlatok tehetők. A részletes feltételek a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben naponta a fenti helyiségben betekintheők.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Zs. Négy polgári osztálylyal felveszik. Lehet. Ha személyesen hozzáfordul, megteszi.

M. P. Alkalmilag felhasználjuk, most el vagyunk látva.

E. M. Az eszmét P. S. pendítette meg. Már megalkult. Az alapszabályokat mult számunkban közöltük. Majd elvállik.

HIRDETÉSEK.**Szőlővessző!**

A világhírű **DELAWARE** adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellentáll!!!!
Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres

Delaware vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takáts

szőlőteleptulajdonosok. *—8

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd. Somogy megye.

4064. szám.

kig. 1905.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Sajkáslak községben üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 4-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 1000 (egyezer) korona készpénz és szabad lakás. 2—2

Titelen, 1905. október 15.

Szemő János,
főszolgabíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Uj műkertészet.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Zomborban a Sztójkovits-féle majorban, közvetlen a vasut mellett, az Export-gőzmalommal szemben

műkertészetet

nyitottunk.

Elfogadunk: **kertek diszítését, szőlőültetést, oltást és bujtatást, komlóültetést.**

Termelünk: mindennemű **virágokat**, legkivált **rózsát**, különféle **gyümölcsfákat** a faj jótállása mellett. Mindennemű **csokrokat** és **koszorukat** ugy élő, mint művirágokból készítésre elvállalunk.

Megrendeléseket lehet eszközölni a Sztójkovits-féle majorban, vagy Árok-utca 3. sz. a. Bánát külváros.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradunk

tisztelettel

Radisits Bozsidar és Társa
mű- és élővirág kertészete Zomborban.

10—6

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos csillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGITÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

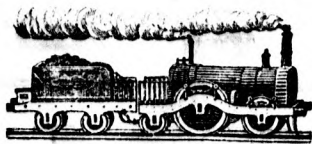
optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50—25

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.			szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.		5.45	9.50	1.00	6.55		10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA		11.50	5.05	9.51	1.52		6.37
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA		10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31	
	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK		7.46	4.50	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	9.15	3.23	6.50				
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállás	9.08	3.15	6.42				
	4.25	7.35	1.38	Vaskut	8.53	2.59	6.26				
	4.51	8.00	2.01	Gara	8.32	2.37	6.00				
	5.09	8.17	2.16	Rigyica	8.17	2.17	5.35				
	5.37	8.45	2.39	Sztanisics	8.00	1.57	5.12				
	5.56	9.03	2.56	Gákova	7.36	1.28	4.40				
	6.15	9.22	3.14	Nenadies	7.15	1.08	4.16				
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	7.05	12.57	4.05				
2.25	6.51		3.51	ind. ZOMBOR (étk.)	6.20	11.20		7.00			
2.31	6.57		3.57	Zombor-vásártér	6.13	11.13		6.52			
2.41	7.07		4.07	Fernbach-szállás	6.04	11.04		6.41			
2.50	7.16		4.16	Zsárkovác	5.56	10.56		6.32			
3.06	7.30		4.30	Ó-Sztrapár	5.42	10.42		6.15			
3.35	7.49		4.49	Bresztovác	5.27	10.28		5.51			
4.05	8.10		5.12	Hódságh	5.02	10.02		5.21			
4.46	8.35		5.37	Parabuty	4.43	9.45		4.43			
5.00	8.49		5.51	Paraga	4.22	9.25		4.10			
5.40	9.16		6.09	ind. GAJDOBRA	3.46	9.07		3.26			
5.54	9.30		6.23	Bulkesz	3.32	8.55		3.11			
6.16	9.45		6.38	Petrovác-Glozsán	3.21	8.44		2.59			
6.50	10.10		7.03	Futtak	2.52	8.16		2.20			
7.13	10.31		7.25	érk. UJVIDÉK	2.27	7.51		1.40			

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	6.50	9.41	12.59	6.50	9.41	12.59	10.35
5.25	2.26		7.25	Tavankut	6.17		12.37	6.17		12.37	10.09
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok	5.53	9.11	12.20	5.53	9.11	12.20	9.51
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics	5.02	8.46	11.44	5.02	8.46	11.44	9.10
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	4.40	8.35	11.27	4.40	8.35	11.27	8.51
7.28	4.00	8.13		Prigl.-Szent-Iván		8.14	10.55		8.14	10.55	8.14
7.42	4.13	8.23		Szóna		8.04	10.37		8.04	10.37	7.53
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS		7.55	10.25		7.55	10.25	7.40
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD		7.20	9.17		7.20	9.17	6.03
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA		7.09	9.05		7.09	9.05	5.50

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.			sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
	4.40	1.32		ind. SZABADKA	8.34	5.25		8.34	5.25		
	5.08	2.00		Békova	8.07	4.58		8.07	4.58		
	6.19	3.21		érk. ZENTA	6.40	3.40		6.40	3.40		
	7.47	5.27		Ada	5.26	2.19		5.26	2.19		
	8.10	5.42		Mohol	5.05	2.02		5.05	2.02		
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő	4.39	1.37		4.39	1.37		
	8.56	6.28		érk. ÓBECSE	4.10	1.10		4.10	1.10		

Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	10.30	1.47	7.00	ind. SZABADKA	9.29	12.48	6.20	10.28			
5.25	11.09	2.22	7.35	Csikéria	8.56	12.16	5.48	9.52			
6.03	11.46	2.54	8.07	Bács-Almás	8.34	11.55	5.27	9.22			
6.09	11.51	3.00	8.13	Almás	8.19	11.40	5.12	9.06			
6.33	12.15	3.26	8.42	Bikity-Borsód	7.54	11.15	4.47	8.38			
7.07	12.48	4.00	9.16	érk. BAJA	7.17	10.40	4.12	7.47			

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.		sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	6.55	12.43	7.44	6.55	12.43	7.44	
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár	6.33	12.18	7.22	6.33	12.18	7.22	
5.27	10.48	5.10		Csurogh	6.15	11.47	7.03	6.15	11.47	7.03	
5.49	11.22	5.32		Zsabya	5.50	11.13	6.37	5.50	11.13	6.37	
6.04	11.45	5.47		Gospodince	5.31	10.44	6.21	5.31	10.44	6.21	
6.30	12.24	6.11		Temerin	5.14	10.20	6.04	5.14	10.20	6.04	
6.39	12.36	6.20		Járek	4.58	9.50	5.46	4.58	9.50	5.46	
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	4.43	9.31	5.31	4.43	9.31	5.31	
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	4.42	9.24	5.23	4.42	9.24	5.23	
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	4.17	8.55	5.00	4.17	8.55	5.00	

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.			v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
	4.20	1.40		ind. SZEGED-ROKUS	8.51	5.45		8.51	5.45		
	4.43	2.04		Röszke	8.28	5.23		8.28	5.23		
	5.02	2.22		érk. HORGOS	8.07	5.05		8.07	5.05		
	5.03	2.35		ind. HORGOS	7.57	4.49		7.57	4.49		
	5.21	2.58		Bács-Martonos	7.39	4.31		7.39	4.31		
	5.44	3.24		Ó-Kanizsa	7.25	4.17		7.25	4.17		
	6.04	3.54		Adorján	6.56	3.53		6.56	3.53		
	6.29	4.19		érk. ZENTA	6.30	3.28		6.30	3.28		

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.			v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
6.37	5.10			ind. UJVIDÉK	6.00	3.01		6.00	3.01		
7.00	5.38			érk. VASKAPU	5.33	2.38		5.33	2.38		
7.05	5.50			ind. VASKAPU	5.28	2.33		5.28	2.33		
7.31	6.24			Káty	5.06	2.15		5.06	2.15		
7.42	6.38			Tiszakálmánfalva	4.43	1.56		4.43	1.56		
7.57	7.00			Kovil-Szent-Iván	4.25	1.41		4.25	1.41		
8.11	7.18			Vilova—Gardince	4.04	1.26		4.04	1.26		
8.24	7.34			Lok	3.48	1.14		3.48	1.14		
8.37	7.50			érk. TITEL	3.32	1.00		3.32	1.00		

Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.		v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00		ind. KIS-KUN-HALAS	5.44	2.27	10.24	5.44	2.27	10.24	
4.03	12.18	6.13		Kopolya	5.32	2.14	10.11	5.32	2.14	10.11	
4.20	12.35	6.29		Fehértó	5.16	1.57	9.54	5.16	1.57	9.54	
4.37	12.51	6.45		Terézhalom	5.00	1.40	9.37	5.00	1.40	9.37	
4.58	1.33	7.03		Jankovác	4.48	1.27	9.24	4.48	1.27	9.24	
5.25	2.03	7.23		Mélykut	4.20	12.45	8.50	4.20	12.45	8.50	
5.48	2.26	7.44		Rudics	4.00	12.11	8.21	4.00	12.11	8.21	
5.56	2.34	7.52		érk. BÁCZALMÁS	3.51	12.00	8.10	3.51	12.00	8.10	
6.16	3.00	8.12		ind. BÁCZALMÁS	3.41	11.21	7.40	3.41	11.21	7.40	

Olcsóbb mint bárhol! — — — Pontos kiszolgálás!

VILLANYOS LÁMPÁK!

Ajánljuk dús raktárunkat modern stíli **villanyos lámpákban**, bámulatos olcsó áron, **teljesen szerelve és a vezetékhez kapcsolva!**

A grammophon társaság (író angyal védjegy) képviselőt megnyertük Zombor és környéke részére; raktáron tartunk nagy választékban kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOKAT** és **LEMEZEKET.**

A triesti **LINOLEUM** (parafa szőnyeg) óriási raktárát is a n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk.

Fehérneműek, izléses nyakkendők, csipkék, szalagok, karlsbadi porcellán serviceok, **BERNDORFI ALPACCA** és **ALPACCA** ezüst.

Chinaezüst és bronz dísz tárgyak olcsó árakon.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

Goldfáhn Sándor és Fia,

Zombor, Kossuth Lajos-utca.

Esőernyők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, játékok, tajtékpipák. — — — Szolid elvek.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

— — — A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. — — —

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== **PAPIR- és IRÓSZEREK** ==
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.